

Microkredietregeling voor sportverenigingen?

Behoeftetepeiling verenigingsbestuurders

in opdracht van NOC*NSF

Janine van Kalmthout

*© Mulier Instituut
Utrecht, april 2012*

*Mulier Instituut
sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek*

*Postbus 85445
3508 AK Utrecht*

*t 030-7210220
e info@mulierinstituut.nl
i www.mulierinstituut.nl*

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
2.	Financiëringsbehoefte voor kleinschalige initiatieven	7
2.1	Bestaande financieringsbehoefte verenigingen	7
2.2	Financieringsdoel	8
2.3	Financieringsvormen	8
3.	Behoeftte aan microkredietregeling	11
3.1	Aantrekkelijkheid microkredietregeling	11
3.2	Gebruik microkredietregeling	12
3.3	Voorwaarden voor succes microkredietregeling	15
4.	Conclusies	19
	Bijlage 1 Tabellen bij grafieken	21
	Bijlage 2 Tabellen gebruik maken microkredietregeling	23
	Bijlage 3 Redenen geen gebruik gaan maken van een microkredietregeling	25
	Bijlage 4 Vragenlijst Microkredietregeling	29

1. Inleiding

Microkredieten staan bekend als kleine leningen voor kleine ondernemers in ontwikkelingslanden. Het doel hiervan is om de zelfredzaamheid te stimuleren. NOC*NSF wil graag weten of de introductie van een vergelijkbare regeling voor sportverenigingen in Nederland haalbaar en wenselijk is. Het (uiteindelijke) doel van deze sportieve variant van een microkrediet is om de sportdeelname te bevorderen.

De uitgangspunten van deze kredietregeling zijn:

- Het gaat om een gering bedrag;
- Sportverenigingen betalen geen rente;
- Van tevoren is duidelijk hoe en wanneer de vereniging het geld terugbetaalt;
- De regeling is bedoeld voor nieuwe initiatieven om de sportdeelname te stimuleren;
- De regeling is niet bedoeld voor de exploitatie van de vereniging.

Voorbeelden van dergelijke initiatieven zijn:

- Het inhuren van een trainer om straatbasketball vanuit de club op het plein aan te bieden;
- De aanschaf materiaal voor gymnastiek waar het hele gezin aan deelneemt;
- De aanschaf van extra fietsen voor de introductie van 'Fiets-Fit' bij een sportvereniging.

In opdracht van NOC*NSF, projectleider Peet Mercus en in samenwerking met Sportinnovatie, Karin Horsting heeft het Mulier Instituut van eind januari tot begin februari 2012 een kort onderzoek uitgevoerd bij het Verenigingspanel¹ naar de behoefte bij sportverenigingen aan een microkredietregeling.

In totaal zijn 1140 sportverenigingen van het panel uitgenodigd voor deelname aan het onderzoek. Afhankelijk van de behoefte aan de regeling zijn door verenigingen enkele of meerdere vragen beantwoord. Dit heeft gegevens van 416 verenigingen opgeleverd, een netto respons van 36 procent. Om vergelijkbaarheid met voorgaande metingen bij het Verenigingspanel en de Verenigingsmonitor mogelijk te maken, zijn de gegevens gewogen naar aard van de sport (binnen-/ buitensport) en naar soort sport (solo-/ duo-/ teamsport). Bij de panelverenigingen zijn de kleine verenigingen (minder dan 50 leden) ondervertegenwoordigd en de grote verenigingen (meer dan 500 leden) oververtegenwoordigd. Om die reden worden de resultaten in de rapportage in drie categorieën uitgesplitst, naar grootte van de verenigingen: klein (≤ 100 leden), middel (101 t/m 250 leden) en groot (> 250 leden). Tevens worden de resultaten uitgesplitst naar het al dan niet beschikken over een eigen sportaccommodatie. In de toelichting bij de tabellen en grafieken worden significante verschillen tussen verenigingen beschreven. Er is sprake van significante verschillen op basis van de genoemde achtergrondkenmerken, wanneer de verschillen dermate groot zijn, dat er op basis van de steekproefomvang niet meer gesproken kan worden van uitkomsten op basis van toeval.

¹ Meer informatie over het Verenigingspanel en de Verenigingsmonitor is te vinden op http://www.mulierinstituut.nl/projecten/monitoringprojecten/verenigingsmonitor_panel.html

In het volgende hoofdstuk wordt eerst aandacht besteed aan de financieringsbehoefte van kleinschalige initiatieven bij sportverenigingen. Vervolgens wordt nader ingegaan op de aantrekkelijkheid en het mogelijk toekomstig gebruik van de regeling. Tot slot komen de belangrijkste voorwaarden voor het succes van de microkredietregeling aan bod en worden conclusies beschreven.

2. Financiëringsbehoefte voor kleinschalige initiatieven

2.1 Bestaande financieringsbehoefte verenigingen

Voorafgaand aan het peilen van de behoefte aan een microkredietregeling bij sportverenigingen is eerst inzicht verkregen in de bestaande financieringsbehoefte en -mogelijkheden van sportclubs voor kleinschalige initiatieven. Een kwart van de verenigingen heeft in de afgelopen drie jaar behoefte gehad aan geld om nieuwe kleinschalige initiatieven te kunnen financieren (tabel 2.1).

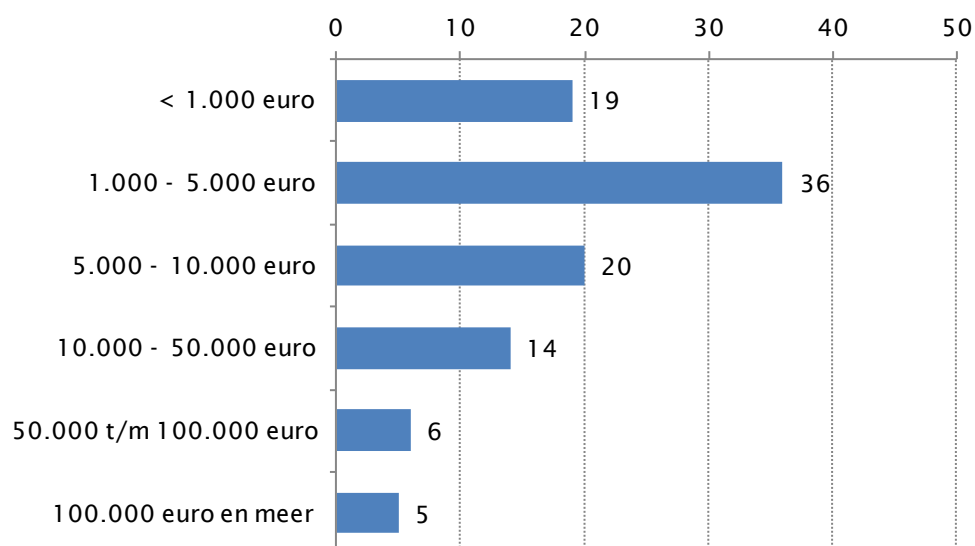
Tabel 2.1 Financiëringsbehoefte kleinschalige initiatieven in de afgelopen drie jaar (percentage verenigingen)

	Totaal n=416	Grootte vereniging			Accommodatiebezit	
		Klein n=139	Middel n=125	Groot n=149	Eigen n=200	Geen n=212
Ja	27	21	29	32	32	23
Nee	68	78	62	62	63	73
Weet niet	5	1	8	6	6	4
Totaal	100	100	100	100	100	100

Met name de (middel)grote verenigingen en verenigingen met een eigen accommodatie hebben de afgelopen drie jaar behoefte gehad aan geld om activiteiten te kunnen financieren.

De bedragen van de financiering lopen uiteen van een paar honderd euro (minimaal 300) tot enkele honderdduizenden euro's (maximaal 350.000). De vraag is wel in hoeverre er bij die laatste bedragen nog sprake is van kleinschalige initiatieven. Drie kwart van de verenigingen noemt een bedrag tot 10.000 euro (zie figuur 2.1). De bedragen die het meest wordt genoemd door verenigingen zijn 5.000 euro gevolgd door respectievelijk 500, 1.500 en 1.000 euro (zie bijlage 1).

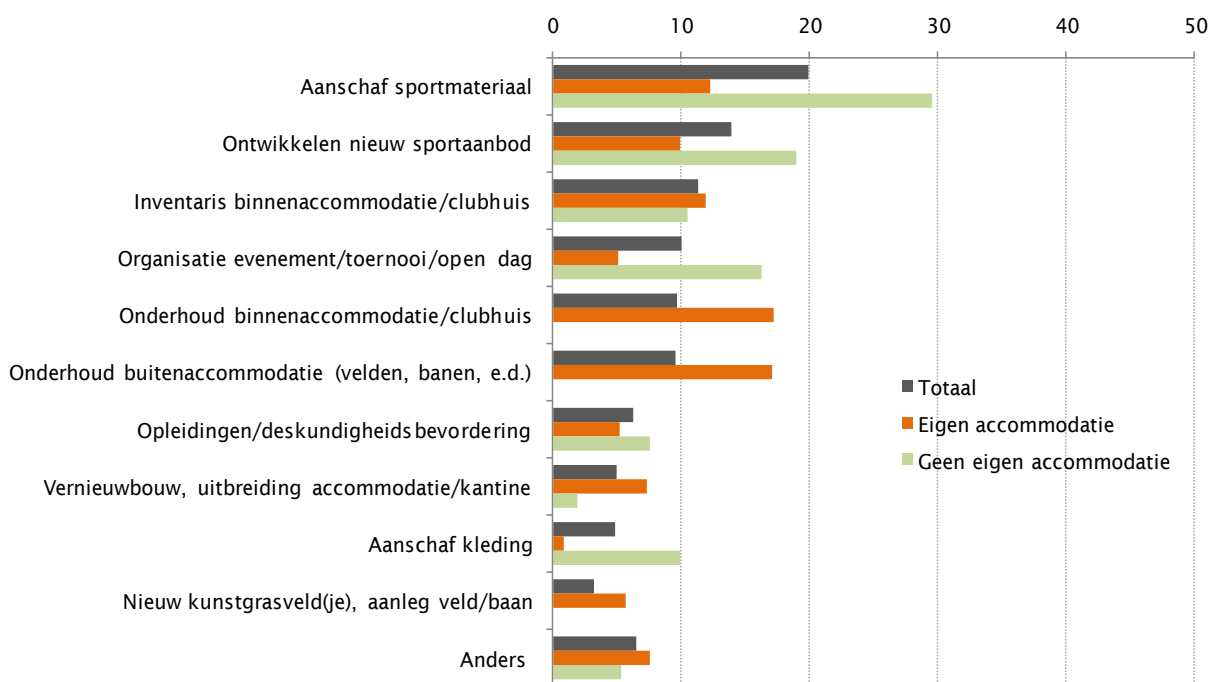
Figuur 2.1 Bedragen financiering initiatieven afgelopen drie jaar (percentage verenigingen met financieringsbehoefte, n=106)

2.2 Financieringsdoel

De hoogte van het financieringsbedrag hangt vaak samen met het financieringsdoel. Onderhoud of vernieuwbouw van sportaccommodaties of de aanleg van velden of banen kost over het algemeen meer dan het organiseren van een clinic of de aanschaf van sportmateriaal. De meeste verenigingen hebben de afgelopen drie jaar financiering gezocht voor de aanschaf van sportmateriaal, gevolgd door financiering voor de ontwikkeling van nieuw sportaanbod (figuur 2.2).

Figuur 2.2 Financieringsdoel (percentage verenigingen, met financieringsbehoefte, n=118)

Verenigingen met een eigen sportaccommodatie gebruikten de financiering in de eerste plaats voor het onderhoud van deze accommodatie, gevolgd door de aanschaf van sportmateriaal. Verenigingen die geen eigen sportaccommodatie in hun bezit hebben, gebruikten financiering voor de aanschaf van sportmateriaal, het ontwikkelen van nieuw sportaanbod en de organisatie van een evenement, een toernooi of een open dag (zie bijlage 1). In de categorie ‘anders’ noemen verenigingen: portocabins voor de opslag van materiaal, het huren van zalen, velden of baden, ledenwervingsactiviteiten en investering in de jeugdopleiding.

2.3 Financieringsvormen

Een derde van de verenigingen heeft financiering gerealiseerd door sponsoring en een kwart van de verenigingen door subsidie of fondsenwerving. Een kwart van de verenigingen heeft de financiering niet kunnen realiseren (tabel 2.2).

Tabel 2.2 Financieringsvormen kleinschalige initiatieven in de afgelopen drie jaar (meer antwoorden mogelijk, percentage verenigingen, met financieringsbehoefte, n=118)

	Totaal n=118	Grootte vereniging			Accommodatiebezit	
		Klein n=29	Middel n=39	Groot n=50	Eigen n=68	Geen n=50
Sponsoring	36	43	32	35	36	37
Subsidieregeling, fondswerving bij gemeente of andere organisaties	25	28	25	23	23	27
Financiële actie	14	14	22	8	9	20
Eigen middelen/vermogen/reserves	12	9	10	15	17	5
Lening bank of andere instelling	7	4	6	9	10	2
(Verhoging) contributie leden	2	3	2	2	1	4
Anders	3	4		5	4	2
Financiering is niet gerealiseerd	25	22	27	25	23	28

Hoewel de tabel cijfermatig soms flinke verschillen laat zien tussen grotere en kleinere verenigingen en tussen verenigingen met en zonder eigen accommodatie, zijn de verschillen niet statistisch significant gebleken.

Bij de categorie 'anders' noemen verenigingen giften, geld via adverteerders en dat financiering nog gerealiseerd moet worden.

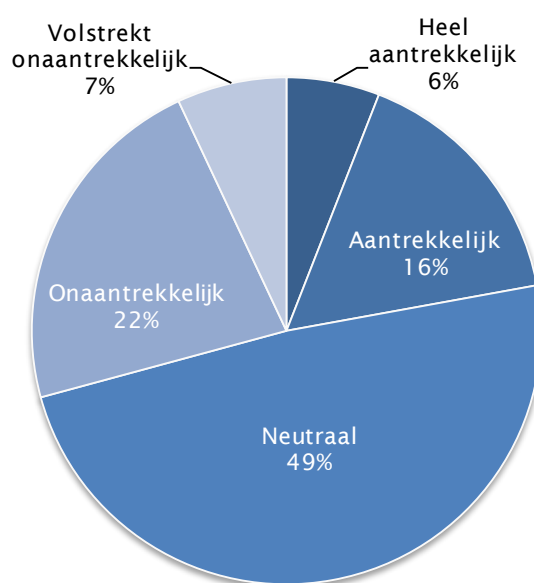

3. Behoefte aan microkredietregeling

3.1 Aantrekkelijkheid microkredietregeling

Een kwart van de sportverenigingen vindt een microkredietregeling een (heel) aantrekkelijke mogelijkheid voor de club (figuur 3.1). De helft van de verenigingen heeft hier geen mening over en bijna 30 procent vindt het (volstrekt) onaantrekkelijk klinken.

Figuur 3.1 Aantrekkelijkheid microkredietregeling voor sportverenigingen (percentage verenigingen, n=416)

Grote sportverenigingen vinden de microkredietregeling aantrekkelijker dan kleine verenigingen: een derde van de kleine verenigingen vindt de regeling onaantrekkelijk, tegenover een kwart van de grote verenigingen. Ook verenigingen met een eigen accommodatie zien meer in de regeling dan verenigingen zonder eigen accommodatie (tabel 3.1).

Tabel 3.1 Aantrekkelijkheid microkredietregeling sportverenigingen (percentage verenigingen)

	Totaal n=416	Grootte vereniging			Accommodatie bezit	
		Klein n=139	Middel n=125	Groot n=149	Eigen n=200	Geen n=212
(Heel) aantrekkelijk	22	16	22	28	34	11
Neutraal	49	50	46	49	44	54
(Volstrekt) onaantrekkelijk	29	33	32	23	22	35
Totaal	100	100	100	100	100	100

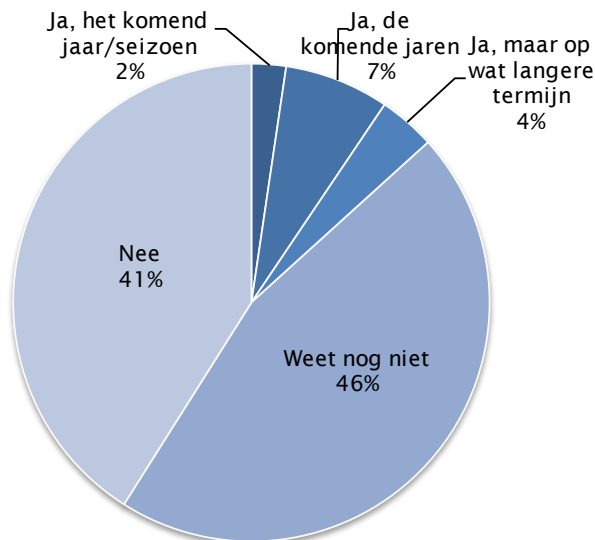
Verenigingen die de afgelopen drie jaar behoefte hadden aan geld om initiatieven te kunnen financieren vinden een microkredietregeling aantrekkelijker (42%) dan de verenigingen zonder financieringsbehoefte in de afgelopen periode (15%).

3.2 Gebruik microkredietregeling

Hoewel een kwart van de verenigingen de microkredietregeling aantrekkelijk vindt, wil dat nog niet zeggen dat ze daar nu of in de toekomst gebruik van gaan maken. Van de verenigingen die de microkredietregeling aantrekkelijk vinden geeft twee vijfde (40 verenigingen) aan nog niet te weten of ze er ooit gebruik van gaan maken.

Een op de tien verenigingen geeft aan ooit wel gebruik van de microkredietregeling te willen maken en een klein percentage daarvan zou dat het komende seizoen al willen (figuur 3.2).

Figuur 3.2 Gebruik maken microkredietregeling voor sportverenigingen (percentage verenigingen, n=416)

Verenigingen met een eigen accommodatie zijn meer geneigd om gebruik te gaan maken van de regeling dan de verenigingen zonder eigen accommodatie. Met name kleine verenigingen en verenigingen zonder accommodatie geven aan geen gebruik te gaan maken van de regeling. Toch lijkt er bij sportverenigingen nog wel potentieel aanwezig te zijn voor het gebruik van de microkredietregeling. De helft van de verenigingsbestuurders weet namelijk nog niet of zij gebruik gaan maken van de regeling (figuur 3.2). Ook enkele verenigingen die de regeling onaantrekkelijk vinden (16%) geven aan dat ze nog niet weten of ze er in de toekomst gebruik van (denken) te gaan maken. Het zijn met name de (middel)grote verenigingen die nog onzeker zijn over het gebruik van de regeling.

Tabel 3.2 Gebruikmaken microkredietregeling sportverenigingen (percentage verenigingen)

	Totaal n=416	Grootte vereniging			Accommodatiebezit	
		Klein n=139	Middel n=125	Groot n=149	Eigen n=200	Geen n=212
Ja	13	12	11	17	22	5
Weet nog niet	46	36	49	52	46	46
Nee	41	52	40	31	32	49
Totaal	100	100	100	100	100	100

Verenigingen die de afgelopen drie jaar behoefte hadden aan geld om initiatieven te kunnen financieren hebben eerder het idee om van gebruik te gaan maken van een microkredietregeling (31%) dan de verenigingen zonder financieringsbehoefte in de afgelopen periode (7%).

De veronderstelling dat de behoefte aan een microkredietregeling voor verenigingen samen zou kunnen hangen met de grootte van de gemeente of de regio waarin de vereniging is gevestigd, wordt niet bevestigd. Hoewel er wel wat verschillen zichtbaar worden zijn die nauwelijks statistisch significant (zie bijlage 2). Bestuurders in steden van 50.000-250.000 inwoners lijken wat meer geneigd te zijn om gebruik te gaan maken van de microkredietregeling dan bestuurders in kleinere en grote gemeenten. Verenigingen in het zuiden van het land lijken minder geneigd om van de regeling gebruik te maken dan met name hun collega's in het westen van het land. In het westen van het land zijn meer bestuurders te vinden die nog niet weten of ze van de regeling gebruik gaan maken (meer potentieel), met name ten opzichte van bestuurders in het oosten en zuiden. Het gebruikmaken van een kredietregeling zou mogelijk samen kunnen hangen met het sportbeleid binnen een gemeente, wat lang niet altijd afhankelijk is van de gemeentegrootte. Verenigingen geven bij de redenen waarom zij geen gebruik maken van de regeling namelijk aan dat subsidieregelingen van gemeenten volstaan.

Tweevijfde van de verenigingen geeft aan geen gebruik (denken) te gaan maken van een microkredietregeling voor sportverenigingen. In totaal hebben 153 verenigingsbestuurders uiteenlopende redenen hiervoor aangegeven (zie bijlage 3 voor een totaaloverzicht). De belangrijkste redenen hebben te maken met de eigen gezonde financiële positie, het beschikken over voldoende eigen middelen om initiatieven te financieren en in het verlengde hiervan dat er geen behoefte of noodzaak wordt ervaren bij de vereniging (niet nodig). Daarnaast noemen verenigingen dat het niet past in het financiële beleid van de vereniging om een lening aan te gaan en zo een schuld op te bouwen.

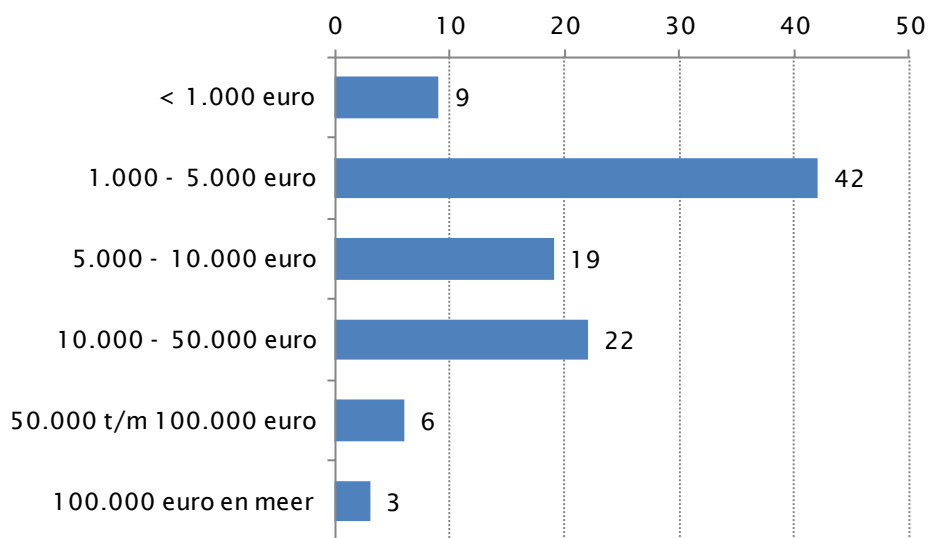
De verschillende redenen zijn gegroepeerd en worden geïllustreerd met een aantal citaten. De clusters met redenen zijn niet uitsluitend en hebben raakvlakken met elkaar.

1. Gezonde financiële positie, voldoende eigen middelen ($\pm 40\%$)
“De vereniging is gezond en kan nog putten uit eigen reserves”, “We zijn financieel redelijk gezond en verwachten geen grote investeringen de komende jaren te doen”, “Wij bezitten voldoende middelen om dit soort activiteiten te financieren”, “Wij hebben daar geen behoefte aan omdat we geld op de bank hebben staan”.

2. Geen behoefte, niet nodig ($\pm 16\%$)
“Wij hebben geen behoefte aan enig kapitaal”, “Dat is voor ons niet nodig. We worden in het klein gesubsidieerd”, “Geen behoefte aan een renteloze lening voor kleinschalige doelen”.
3. Financieel beleid, geen lening of schuld in de vereniging ($\pm 16\%$)
“De vereniging wil hoe dan ook geen lening (schulden) aangaan”, “Wij geven pas geld uit als we het hebben”, “Geld benodigd moet via andere kanalen komen (contributie, sponsoring, subsidies ed.)”, “Wij financieren onze activiteiten niet met geleend geld: ook een microkrediet moet terugbetaald worden”, “Een vereniging moet geen geld lenen of krediet krijgen”.
4. Niet van toepassing, karakter van de vereniging ($\pm 8\%$)
“Dit is voor onze bridgevereniging niet van toepassing”, “We zijn een vereniging van 25 leden van 50+, dus niet van toepassing”, “Onze vereniging beperkt zich tot het aanbieden van recreatief volleybal voor senioren in onze gemeente”, “Deze regeling past niet bij hetgeen wij als vereniging nastreven en ook niet bij het karakter van onze vereniging”.
5. Terugbetaling ($\pm 6\%$)
“Omdat de vereniging dan weer extra geld moet reserveren om de zaak terug te betalen”, “Omdat het extra geld kost”.
6. Geen initiatieven in de vereniging ($\pm 4\%$)
“We hebben geen initiatieven waarvoor het geld bestemd is”, “Geen initiatieven en vooral niet voldoende vrijwilligers en bestuursleden”.

De bedragen waarvoor verenigingen gebruik willen maken van de microkredietregeling variëren van 500 euro tot enkele tienduizenden euro's. Eén vereniging zou de regeling voor een bedrag van 200.000 euro willen gebruiken. Drie kwart van de verenigingen noemt een bedrag tot 10.000 euro (zie figuur 3.3). De bedragen die het meest wordt genoemd door verenigingen zijn 5.000 euro gevolgd door respectievelijk 1.000, 1.500 en 500 euro (zie bijlage 1).

Figuur 3.3 Bedragen gebruik maken microkredietregeling (percentage verenigingen, n=32)

De microkredietregeling zal door verenigingen met name gebruikt worden voor de aanschaf van sportmateriaal, onderhoud van de buiten- en/of binnenaccommodatie en het ontwikkelen van nieuw sportaanbod (tabel 3.3).

Tabel 3.3 Financieringsdoel microkredietregeling (percentage verenigingen)

	Totaal n=40	Grootte vereniging			Accommodatiebezit	
		Klein n=13	Middel n=10	Groot n=17	Eigen n=33	Geen n=7
Aanschaf sportmateriaal	20	43		6	13	49
Onderhoud buitenaccommodatie (velden, banen, e.d.)	20	9	23	30	22	11
Ontwikkelen nieuw sportaanbod	15	16	7	18	19	
Onderhoud binnenaccommodatie/ clubhuis	15	16		22	19	
Opleidingen/deskundigheidsbevordering	9	8	7	12	12	
Inventaris binnenaccommodatie/ clubhuis	9	8	19	6	9	13
Tijdelijke inzet personeel	4		18		2	12
Anders	8		27	6	6	16
Totaal	100	100	100	100	100	100

Kleine verenigingen en verenigingen zonder accommodatie zullen de microkredietregeling vaker gebruiken voor de aanschaf van de sportmateriaal dan grote verenigingen en verenigingen met accommodatie. Zij zullen de microkredietregeling ook gebruiken voor onderhoud en inventaris van de accommodatie.

Bij de categorie ‘anders’ noemen verenigingen clinics op scholen, sociale cohesie en verplaatsing accommodatie.

3.3 Voorwaarden voor succes microkredietregeling

In totaal hebben 286 verenigingsbestuurders een of meer uiteenlopende voorwaarden voor succes voor een microkredietregeling benoemd. De verschillende voorwaarden zijn gegroepeerd en toegelicht op basis van de gegeven antwoorden.

Voorwaarden voor succes:

1. Geen rente ($\pm 15\%$)
In het verlengde hiervan noemt ongeveer 5 procent van de bestuurders “lage rente”. Ook geven een aantal bestuurders aan dat het geen lening moet zijn maar meer een subsidie, zonder terugbetaling.
2. Heldere duidelijk afspraken en regels over o.a. hoogte bedrag, looptijd regeling ($\pm 15\%$)
Bestuurders spreken over heldere voorwaarden, strakke en harde afspraken en heldere eisen aan de aanvragers maar ook eenvoudig.
3. Gezonde vereniging en gegarandeerde terugbetaling ($\pm 15\%$)
De verenigingsfinanciën moeten gezond zijn. Er moet sprake zijn van continuïteit in het ledenbestand van de vereniging, de bestaanszekerheid van de vereniging. De verenigingen moeten terug kunnen betalen, een terugbetaalgarantie.

4. Goed onderliggend plan en een heldere doelstelling verenigingen ($\pm 15\%$)
Verenigingen moeten een goed onderbouwd, doordacht plan hebben.
Duidelijk moet zijn met welke doelstelling verenigingen gebruikmaken van een microkredietregeling. De bestemming van de lening met duidelijk zijn en nut moet aangegeven kunnen worden. De doelen moet vallen binnen de regeling.
5. Eenvoudige aanvraag en administratie van de regeling ($\pm 10\%$)
De bestuurders wijzen op een simpele aanvraag en afhandeling van regeling (weinig bureaucratie) en weinig administratieve rompslomp.
6. Snelle financiering, laagdrempelig ($\pm 8\%$)
Een lage drempel om het krediet te verkrijgen, makkelijk toegankelijk, bereikbaar.
Snelle inzetbaarheid, beschikbaarheid van het geld.
7. Bekendheid, duidelijke communicatie ($\pm 6\%$)
Microkredietregeling bekendmaken bij de verenigingen. Helder communiceren wat de regeling inhoudt voor verenigingen, dat het om een lening gaat.
Controle op het gebruik van de microkredietregeling
8. Draagvlak en inzet vereniging ($\pm 6\%$)
Er moet commitment en enthousiasme zijn binnen het bestuur en de vereniging en voldoende actieve vrijwilligers om initiatieven uit te voeren.
9. Snelle afhandeling van de aanvraag ($\pm 4\%$)
Snelle beslissing toekenning, korte doorlooptijd van de procedures.
10. Belangstelling verenigingen ($\pm 4\%$)
Er moet voldoende behoefte en belangstelling zijn bij verenigingen voor een dergelijke regeling.
11. Controle activiteiten ($\pm 4\%$)
Controle op het juiste gebruik van de regeling, de daadwerkelijke besteding van het geld.
12. Overig:
  - geen bijkomende kosten ($\pm 2\%$) ,
  - begeleiding, ondersteuning bij aanvraag en uitvoering van de regeling ($\pm 2\%$)

Naast deze wat meer concrete voorwaarden voor succes van een microkredietregeling benoemen verenigingsbestuurders wat meer algemenere voorwaarden. Bij onderstaande voorwaarden is er niet altijd overeenstemming bij bestuurders of is geen concrete invulling gegeven.

Looptijd ($\pm 12\%$)

Verenigingsbestuurders zijn verdeeld over de looptijd. Een deel van de verenigingsbestuurders (6%) vindt een langere afbetalingsperiode een voorwaarde tot succes. Terwijl een gelijkwaardig

ander deel van de verenigingsbestuurders van mening is dat sprake zou moeten zijn van een korte looptijd en korte afbetalingstermijn.

Afbetalingsregeling ($\pm 10\%$)

Een voorwaarde tot succes is een gunstige, realistische, goede afbetalingsregeling. Er worden geen suggesties gemaakt voor een concrete invulling van een dergelijke afbetalingsregeling.

(Klein) bedrag ($\pm 8\%$)

De hoogte van het bedrag wordt als een voorwaarde voor succes gezien. Ook moet het een realistisch bedrag zijn. Een deel van de verenigingsbestuurders (4%) geeft aan dat het om een klein bedrag moet gaan bij een microkredietregeling. Daarbij wordt niet aangegeven wat de hoogte van een “kleine” bedrag is.

Aantrekkelijke voorwaarden ($\pm 4\%$)

Verenigingen spreken over gunstige, soepele, flexibele voorwaarden zonder daar concreet invulling aan te geven.

Het blijkt toch wel lastig voor verenigingsbestuurders om aan te geven wat volgens hen belangrijke voorwaarden zijn om een microkredietregeling tot een succes te maken. Een vijfde van de verenigingsbestuurders geeft aan geen voorwaarden te kunnen benoemen. Anderen (5%) grijpen de mogelijkheid aan om nogmaals aan te geven dat de regeling voor hen niet van toepassing is of zijn sceptisch over de regeling. Zij geven aan geen voordelen van een dergelijke regeling voor verenigingen te zien.

4. Conclusies

Een kwart van de verenigingen heeft de afgelopen drie jaar behoefte gehad aan geld om nieuwe initiatieven te kunnen realiseren. Veelal gaat het om bedragen variërend van een paar honderd euro tot en met 5.000 euro. De belangrijkste initiatieven waarvoor verenigingen geld nodig hebben zijn de aanschaf van sportmateriaal, de ontwikkeling van nieuw sportaanbod en inventaris voor de accommodatie of het clubhuis. Verenigingen met een eigen accommodatie zoeken met name financiering voor onderhoud en vernieuwbouw/aanleg van accommodatie en velden/banen.

Er is enige behoefte aan een microkredietregeling voor sportverenigingen. Een kwart van de verenigingen vindt de microkredietregeling aantrekkelijk. Een op de vier verenigingen die de regeling als aantrekkelijk benoemen, betekent dat zo'n 7.500 verenigingen iets in de regeling zien. Een op de tien verenigingen in Nederland geeft aan ooit wel gebruik van een microkredietregeling voor de sport te gaan maken. Een klein percentage verenigingen (2%) zou dat het komende seizoen al willen. De helft van de verenigingsbestuurders weet nog niet of ze ooit gebruik van de regeling gaan maken.

Het beschikken over voldoende eigen financiële middelen om initiatieven te financieren is de belangrijkste reden waarom verenigingen geen gebruik willen maken van een microkredietregeling. In het verlengde hiervan geven verenigingen aan dat er geen behoefte of noodzaak wordt ervaren (niet nodig). Daarnaast zijn verenigingsbestuurders van mening dat het niet past in het financiële beleid van de vereniging om een lening aan te gaan en zo een schuld op te bouwen.

De microkredietregeling zal door verenigingen met name gebruikt worden voor de aanschaf van sportmateriaal, onderhoud van de buiten- en/of binnenaccommodatie en het ontwikkelen van nieuw sportaanbod. Driekwart van de verenigingen zou voor een bedrag tot 10.000 euro gebruik willen maken van de regeling. Bedragen variëren van 5.00 tot 200.000, waarbij 5.000 euro, 1.500 en 1.000 het meest worden genoemd.

De top 5 van voorwaarden voor succes voor een microkredietregeling zijn volgens de verenigingsbestuurders: geen rente, heldere duidelijk afspraken en regels, gezonde vereniging en gegarandeerde terugbetaling, een goed onderliggend plan en heldere doelstelling van verenigingen, eenvoudige aanvraag en administratie van de regeling.

Bijlage 1 Tabellen bij grafieken

Tabel bij figuur 2.1 Bedragen financiering (n=106)

Bedragen	verenigingen	%
300	4	
500	12	
650	1	
700	1	
750	1	
800	1	
1.000	9	
1.500	10	
1.600	1	
2.000	4	
2.500	4	
3.000	5	
4.000	2	
5.000	15	
7.000	2	
7.500	2	
10.000	5	
15.000	1	
20.000	4	
25.000	3	
30.000	1	
50.000	4	
62.000	1	
70.000	2	
100.000	2	
240.000	1	
250.000	1	
350.000	1	

Tabel bij figuur 2.2 Financieringsdoel (percentage verenigingen, n=118)

	Totaal n=416	Grootte vereniging			Accommodatiebezit	
		Klein n=139	Middel n=125	Groot n=149	Eigen n=200	Geen n=212
Aanschaf sportmateriaal	20	18	21	20	12	30
Ontwikkelen nieuw sportaanbod	14	14	15	13	10	19
Inventaris binnenaccommodatie/ clubhuis	11	12	12	11	12	10
Onderhoud binnenaccommodatie/ clubhuis	10	14	7	9	17	
Onderhoud buitenaccommodatie (velden, banen, e.d.)	10	11	5	12	17	
Organisatie evenement/ toernooi/open dag	10	15	10	7	5	16
Opleidingen/deskundigheidsbevordering	6	7	7	5	5	8
Aanschaf kleding	5	3	10	2	1	10
Vernieuwbouw, uitbreiding accommodatie/ kantine	5		3	9	7	2
Nieuw kunstgrasveld(je), aanleg veld/baan	3		8	2	6	
Anders	7	6	2	10	8	5
Totaal	100	100	100	100	100	100

Tabel bij figuur 3.3 Bedragen gebruik maken microkredietregeling (n=32)

Bedragen	% verenigingen
500	9
1.000	11
1.500	10
2.000	4
2.500	7
3.000	7
4.000	3
5.000	12
7.500	7
10.000	7
15.000	3
20.000	7
25.000	4
50.000	6
200.000	3

Bijlage 2 Tabellen gebruik maken microkredietregeling

Tabel Gebruikmaken microkredietregeling sportverenigingen naar gemeentegrootte (percentage verenigingen)

	Totaal n=416	< 20.000 inwoners n= 103	20.000-50.000 inwoners n=165	50.000-250.000 inwoners n=140	> 250.000 inwoners n=8
Ja	13	10	12	18	
Weet nog niet	46	50	48	41	39
Nee	41	40	40	42	61
Totaal	100	100	100	100	100

Tabel Gebruikmaken microkredietregeling sportverenigingen naar regio (percentage verenigingen)

	Totaal n=416	Westen n= 127	Noorden n=72	Oosten n=72	Zuiden n=145
Ja	13	9	15	21	12
Weet nog niet	46	58	49	35	39
Nee	41	33	36	43	49
Totaal	100	100	100	100	100

Bijlage 3 Redenen geen gebruik gaan maken van een microkredietregeling

Redenen	Aantal verenigingen n=153
Als kleine biljartvereniging ontplooiën wij geen nieuwe initiatieven.	1
Betalen alles van eigen geld en anders niet investeren. We blijven een vereniging voor sportstimulering en zijn niet voor het opzetten van grote zaken	1
Betaling uit eigen middelen	1
Dat is voor ons niet nodig. We worden in het klein gesubsidieerd.	1
De toekomst van de vereniging is te onzeker om dergelijke verplichtingen aan te gaan.	1
De vereniging is gezond en kan nog putten uit eigen reserves.	1
De vereniging wil hoe dan ook geen lening (schulden) aangaan.	1
Dergelijke initiatieven kunnen op basis van eigen vermogen worden gedaan. Er is geen behoefte aan een financier, zelfs al is dit rentevrij. teveel gedoe.	1
Deze regeling past niet bij hetgeen wij als vereniging nastreven en ook niet bij het karakter van onze vereniging.	1
Dit is probleem voor je uit schuiven.	1
Dit is voor onze bridgevereniging niet van toepassing.	1
Dit soort kleine bedragen dienen uit liquide middelen betaald te worden. Ik heb geen idee over welke bedragen we het hebben. Als het een lening van 3- 4 duizend is dan zie ik er niet veel in.	1
Doen geen grote aanschaffen	1
Den vereniging moet geen geld lenen of krediet krijgen	1
Er is bij de vereniging geen financieel probleem	1
Er is nog reserve	1
Er zijn geen plannen die gefinancierd moeten worden.	1
Financieel gezien is dit door de vereniging zelf te realiseren	1
Financieel gezond momenteel.	1
Geen behoefte	5
Geen behoefte aan dergelijke regeling. Voldoende financiële armslag aanwezig.	1
Geen behoefte aan een renteloze lening voor kleinschalige doelen.	1
Geen behoefte aan.	1
Geen behoefte aan. We willen (en kunnen tot nu toe) ons zelf kunnen bedruipen.	1
Geen behoefte; voldoende eigen middelen.	1
Geen financiële ondersteuning nodig	1
Geen gebrek aan een microkredietregeling	1
Geen geld	1
Geen geschikte projecten in de planning.	1
Geen initiatieven en vooral niet voldoende vrijwilligers en bestuursleden	1
Geen initiatieven te verwachten.	1
Geen interesse om geld te lenen voor nieuw te ontwikkelen initiatieven. Als er iets nieuws gestart moet worden moet het geld er zijn.	1
Geen krediet nodig	1
Geld benodigd moet via andere kanalen komen (contributie, sponsoring, subsidies ed.)	1
Genoeg eigen middelen en alle activiteiten moeten uit de huidige begroting gefinancierd kunnen worden	1
Gezonde financiële situatie	1
Hebben een club van 100 voor diverse uitgaven	1
Hebben een eigen vermogen	1
Hebben geen eigen accommodatie	1
Het aangaan van een lening ligt niet in de lijn van ons financieel beleid.	1

Het geld zal moeten worden terugbetaald. Om een gezonde exploitatie mogelijk te maken zal dan de contributie verhoogd moeten worden.	1
Het uitgeven van geld dat je niet hebt stroomt in tegen de instelling van het huidige bestuur.	1
Ik ben de zaak aan het afbouwen. Mijn hopelijk toekomstige opvolger moet het maar oppakken.	1
In de begroting wordt ruimte gemaakt voor nieuwe initiatieven en deze zullen als zodanig hierin ook moeten passen.	1
In onze begrotingen plannen wij onze uitgaven voor het komende boekjaar naar rato van onze inkomsten. Daarnaast hebben wij een potje voor onvoorziene uitgaven.	1
In principe is de financiële situatie erg gezond	1
Initiatieven moeten uit de lopende middelen gefinancierd kunnen worden. De club moet met eigen vermogen kunnen bestaan, het aangaan van financiële verplichtingen in de vorm van leningen behoort niet tot het mandaat van het bestuur.	1
Is niet op onze vereniging van toepassing	1
Is niet van toepassing op onze vereniging	1
Je bouwt toch een schuld op.	1
Kan de activiteiten nog zelf financieren	1
Kleine vereniging die volledig steunt op vrijwilligers. Hiernaast gewoon fulltime werkzaam zijn.	1
Kunnen ons zelf bedruipen als kleine ontspanningsvereniging	1
Niet het idee dat het nodig is	1
Niet nodig	4
Niet van toepassing	1
Niets lenen eerst geld en dan uitgeven	1
O.g.v. aantal leden en eigen vermogen geen behoefte	1
Omdat de vereniging dan weer extra geld moet reserveren om de zaak terug te betalen.	1
Omdat er voldoende geld in de kas zit	1
Omdat het extra geld kost	1
Omdat het terug betaald moet worden.	1
Omdat lenen ook betekent terugbetalen.	1
Omdat wij ons zelf financieel op de benen houden	1
Omdat wij vinden dat de vereniging zichzelf zou moeten kunnen onderhouden.	1
Onze club heeft relatief lage kosten en daardoor zelf voldoende financiën om extraatjes te financieren	1
Onze financiële positie is dermate dat we alle voorkomende kosten kunnen betalen.	1
Onze financiën zijn op orde, er is nog een reserve. wij zijn aan het krimpen, hetgeen te maken heeft met vergrijzing.	1
Onze instelling is om zorg te dragen voor een gezonde financiële situatie voordat we iets ondernemen.	1
Onze investeringen vallen buiten het budget van de microkredieten	1
Onze middelen en de mogelijkheden van de gemeente voldoen aan onze wensen en ideeën.	1
Onze vereniging beperkt zich tot het aanbieden van recreatief volleybal voor senioren in onze gemeente	1
Onze vereniging heeft meer behoefte aan nieuwe leden dan aan geld.	1
onze vereniging heeft te weinig leden. Waarschijnlijk is dit het laatste jaar dat wij lid blijven van de NJBB.	1
Onze vereniging is druk bezig het e.e.a. te reorganiseren. Wij zijn nog niet toe aan deze stap.	1
Onze vereniging is een gezonde vereniging met een gezond financieel beleid en heeft geen microkrediet nodig.	1
Onze vereniging is financieel meer dan gezond en heeft geld genoeg om e.e.a. zelf te financieren.	1

Onze vereniging is gezond.	1
Onze vereniging is te klein en heeft te weinig vrijwilligers om dit soort initiatieven te ontplooien.	1
Op dit moment geen behoefte aan.	1
Op dit moment geen financiële problemen, we zijn in staat om alle benodigde zaken uit eigen middelen te regelen	1
Op zich hebben we voldoende reserves, wij hopen een sponsor voor ons initiatief te vinden.	1
Past niet in ons beleid	1
Te klein en geen grote onkosten	1
Te kleinschalig	1
Tot op heden zijn wij een "gezonde Vereniging " en zien het "niet" zitten om schulden te hebben	1
Verenigingen moeten geen krediet krijgen aanvragen zeker als je maar 150 leden hebt niet doen	1
Verenigingen moeten zichzelf kunnen bedruipen en besturen. De kracht van een vereniging moet zijn dat iedereen zich wil inzetten voor de vereniging waardoor er ook met beperkte budgetten veel zaken haalbaar zijn.	1
Via onze contributie beschikken we over voldoende middelen	1
Voldoen waarschijnlijk niet aan de eisen die gesteld worden. Gunstiger het uit eigen gegeneerd geld te financieren	1
Voldoende eigen geld	1
Voldoende eigen middelen	1
Voldoende eigen vermogen	1
Voldoende eigen vermogen, geen vreemd geld nodig.	1
Voldoende middelen aanwezig	1
We gaan uit van subsidiestromen of sponsoring	1
We hebben de financiën goed op orde. Voldoende aanwezig om eventuele investeringen te doen.	1
We hebben een gezonde begroting met voldoende mogelijkheden om, in combinatie met sponsoren, te investeren.	1
We hebben geen accommodatie of andere voorzieningen of andere redenen om een krediet te willen	1
we hebben geen initiatieven waarvoor het geld bestemd is	1
We hebben voldoende geld in huis.	1
We hebben zelf voldoende financiële middelen.	1
We krijgen er alleen maar schuld door. De inkomsten worden volgende jaren niet ineens hoger dus die schuld zal dan niet meer afbetaald kunnen worden.	1
We proberen via sponsoring aan geld te komen.	1
We willen geen schulden opbouwen	1
We zien binnen de gestelde voorwaarden geen mogelijkheden. Wel zijn we misschien van plan een aantal grote investeringen te doen, maar die vallen buiten deze regeling.	1
We zijn een gezonde vereniging in ledensntalen, financiën , etc. We hebben ook ruime reserves, dus we hebben geen financiële ondersteuning nodig.	1
We zijn een hele kleine vereniging (2 seniorefalten) en willen ook klein blijven.	1
Bovendien staan we er financieel goed voor en kunnen we de initiatieven die we zelf nodig achten ook zelf financieren b.v. kinderopas tijdens de thuiswedstrijden.	1
We zijn een recreatieve, sportieve fietsvereniging. Iedereen heeft zijn eigen ding en zou dat ook niet anders willen. Verder is er weinig behoefte aan financiële steun.	1
We zijn een vereniging van 25 leden van 50+, dus niet van toepassing.	1
We zijn financieel redelijk gezond en verwachten geen grote investeringen de komende jaren te doen.	1
We zullen het niet terug kunnen betalen, dus een dergelijke regeling is voor onze vereniging geen optie.	1

Wij als schaakvereniging doen al aan verschillende activiteiten mee die vanuit de gemeente georganiseerd worden. Tevens lossen wij dergelijke problemen zoveel mogelijk op met de eigen leden.	1
Wij beschikken over enkele zeer vermogende leden, die altijd willen helpen.	1
Wij bezitten voldoende middelen om dit soort activiteiten te financieren	1
Wij financieren onze activiteiten niet met geleend geld: ook een microkrediet moet terugbetaald worden	1
Wij geven pas geld uit als we het hebben.	1
Wij hebben (voorlopig) voldoende eigen middelen voor noodzakelijke investeringen	1
Wij hebben daar geen behoefte aan omdat we geld op de bank hebben staan.	1
Wij hebben een riant financiële positie. Er zijn voor ons nauwelijks nieuwe initiatieven te bedenken.	1
Wij hebben geen behoefte aan enig kapitaal.	1
Wij hebben genoeg eigen financiële middelen	1
wij hebben voldoende eigen middelen.	1
Wij hebben zelf financiële reserves	1
Wij hebben zelf voldoende middelen.	1
Wij heffen contributie en houden de kosten scherp in de gaten.	1
Wij kunnen ons goed redden er word pas wat gekocht als er geld voor is	1
Wij kunnen ons tot nu toe best zelf redden	1
Wij proberen zelf als vereniging de zaak financieel gezond te houden.	1
Wij zijn geen eigenaar van gebouwen noch van goederen. Betekent het probleem gewoon naar de toekomst verleggen.	1
Wij zijn een financieel gezonde vereniging en gaan ook geen dure acties ondernemen	1
Wij zijn een financieel gezonde vereniging en hebben geen microkrediet nodig.	1
wij zijn een gezonde club, en willen alles regelen zonder een lening.	1
wij zijn een kleine vereniging wij willen ook geen gebruik maken van de regeling	1
Wij zijn een kleine vereniging. Wij betalen geen zaalhuur en de kosten voor de sport en bondscontributie worden d.m.v. de contributie betaald. Het sportmateriaal betalen de leden zelf.	1
Wij zijn financieel gezond	1
Wij zijn financieel gezond genoeg om zaken uit te zetten en maken verder gebruik van sponsors op onderwerp en de lopende en bestaande initiatieven.	1
wij zijn financieel onafhankelijk	1
Wij zijn rijk ;-). Clubhuis verkocht.	1
Wij zijn zo'n kleine groep (15 leden) die gezamenlijk willen bewegen door te volleyballen.	1
Wij zoeken het via sponsors en adverteerders, en hulp van vrijwilligers.	1
wij zorgen er voor dat dit uit eigen middelen komt.bij nieuwe activiteiten verzoek sportraad-gemeente om subsidie voor kleine bedragen.	1
Wij zouden dergelijke initiatieven uit de eigen reserves kunnen financieren	1
Wij zullen geen gebruik maken van deze regeling omdat we al geruime tijd financieel gezond zijn en in de toekomst alleen zorgen hebben over de lift om mensen in- en uit het water van het zwembad te halen. Deze lift is al zeer gedateerd maar werkt nog.	1
Zelf voldoende middelen	1
Zoals het nu gaat kunnen wij onze verplichtingen na komen. wij willen geen krediet .	1

Bijlage 4 Vragenlijst Microkredietregeling

‘Microkredietregeling voor sportverenigingen’

NOC*NSF onderzoekt de behoefte aan een microkredietregeling voor sportverenigingen. Met deze regeling kunnen sportverenigingen nieuwe kleinschalige initiatieven ontplooiën. Deze vragenlijst is bedoeld om uw mening hierover te peilen. U vormt tenslotte de doelgroep van deze regeling. De vragenlijst kost u enkele minuten invultijd.

1. Heeft uw vereniging in de afgelopen drie jaar behoefte gehad aan geld om nieuwe kleinschalige initiatieven te kunnen financieren?

- Ja
- Nee *ga naar vraag 2*
- Weet niet *ga naar vraag 2*

1b. Welke bedrag betrof deze financiering?

Als er meerdere plannen waren dan kunt u denken aan de meest recente behoefte.

€ ..... (s.v.p. bedrag invullen)

1c. Waarvoor was deze financiering bedoeld?

- Ontwikkelen nieuw sportaanbod
- Opleidingen/deskundigheidsbevordering
- Tijdelijke inzet personeel
- Aanschaf sportmateriaal
- Aanschaf kleding
- Inventaris binnenaccommodatie / clubhuis
- Onderhoud binnenaccommodatie / clubhuis
- Onderhoud buitenaccommodatie (velden, banen, e.d.)
- Anders namelijk.....

1d. Hoe heeft de vereniging deze financiering gerealiseerd?

Meerdere antwoorden mogelijk

- Sponsoring
- Subsidieregeling, fondswerving bij gemeente of andere organisaties
- Lening bank of andere instelling
- Financiële actie
- Anders, namelijk.....
- Financiering is niet gerealiseerd

Voor het beantwoorden van de volgende vraag lichten wij eerst het plan van NOC*NSF kort toe.

Microkredieten staan bekend als een kleine lening voor kleine ondernemers in ontwikkelingslanden. Het doel is om ondernemerschap en zelfredzaamheid te stimuleren.

NOC*NSF onderzoekt nu of de introductie van een vergelijkbare regeling voor sportverenigingen in Nederland haalbaar is. Het doel van deze sportieve variant is om de sportdeelname te bevorderen. De uitgangspunten van deze kredietregeling zijn:

- *Het gaat om een klein bedrag;*
- *Sportverenigingen betalen geen rente;*
- *Van tevoren is duidelijk hoe en wanneer de vereniging het geld terugbetaald;*
- *De regeling is bedoeld voor nieuwe initiatieven om de sportdeelname te stimuleren;*
- *De regeling is **niet** bedoeld voor de exploitatie van uw vereniging.*

Voorbeelden van dergelijke initiatieven zijn:

- *Inhuren van een trainer om straatbasketball vanuit de club op het plein aan te bieden;*
- *Aanschaf materiaal voor gymnastiek waar het hele gezin aan deelneemt;*
- *Aanschaf van extra fietsen voor introductie 'Fiets-Fit' bij een vereniging.*

2. Hoe aantrekkelijk is een dergelijke microkredietregeling voor uw sportvereniging?

- Heel aantrekkelijk
- Aantrekkelijk
- Neutraal
- Onaantrekkelijk
- Volstrekt onaantrekkelijk

3. Zou uw vereniging gebruikmaken van een microkredietregeling voor sportverenigingen?

- Ja, het komend jaar/seizoen
- Ja, de komende jaren
- Ja, maar op wat langere termijn   *ga naar vraag 4*
- Weet ik nog niet   *ga naar vraag 4*
- Nee   *ga naar vraag 3d*

3b. Voor welk bedrag zou uw vereniging gebruik willen maken van de regeling?

€ ..... (s.v.p. bedrag invullen)

- Weet ik niet

3c. Waarvoor gaat uw vereniging de regeling gebruiken?

- Ontwikkelen nieuw sportaanbod
- Opleidingen/deskundigheidsbevordering
- Tijdelijke inzet personeel
- Aanschaf sportmateriaal
- Aanschaf kleding
- Inventaris binnenaccommodatie / clubhuis
- Onderhoud binnenaccommodatie / clubhuis
- Onderhoud buitenaccommodatie (velden, banen, e.d.)
- Anders namelijk.....

3d. Waarom zal uw vereniging geen gebruik gaan maken van de regeling?**4. Wat zijn volgens u de twee belangrijkste voorwaarden om een 'microkredietregeling voor sportverenigingen' tot een succes te maken?**

1.

2.

Programmeur: Indien bij vraag 3 nee is geantwoord is dit het einde van de vragenlijst.

5. Meedenken ontwikkeling microkredietregeling

Als u interesse heeft om mee te denken met de ontwikkeling van deze regeling, kunt u in februari 2012 meepraten op één van de drie focusgroepbijeenkomsten die NOC*NSF organiseert. Doel van zo'n bijeenkomst is om aan de hand van uw input de regeling verder in te richten en te ontwerpen. Wilt u hierbij aanwezig zijn?

Als waardering voor uw medewerking aan deze focusgroepbijeenkomst, krijgt u uw reiskosten vergoed en wordt voor een kleine persoonlijke attentie gezorgd.

- Nee *einde vragenlijst en hartelijk dank voor uw medewerking*
- Ja, zaterdag 11 februari 2012 van 10.00 – 12.00 uur**
Inloop vanaf 9.30 uur met koffie en thee.
Locatie: Arnhem, Papendal
- Ja, woensdag 15 februari 2012 van 19.30 – 21.30 uur**
Inloop vanaf 19.00 uur met koffie, thee en een broodje.
Locatie: Vught
- Ja, donderdag 16 februari 2012 van 19.30 – 21.30 uur.**
Inloop vanaf 19.00 uur met koffie, thee en broodje.
Locatie: Den Haag

Reserveer deze datum in uw agenda.

5c. Wie is namens uw vereniging bij de bijeenkomst aanwezig (naam en contactgegevens)?

Naam:

Adres:

Postcode en plaats:

E-mail:

Telefoonnummer:

U ontvangt van NOC*NSF een bevestiging van uw deelname

Hartelijk dank voor uw medewerking!!